

УДК 636.27.084.1(3):612

Фарафонов С.Ж.[©]*Науковий співробітник Волинського інституту АПВ***ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ ТЕЛЯТ З 3 ДО 6 МІС. ЗАЛЕЖНО
ВІД РІВНЯ ГОДІВЛІ**

Вивчалися питання ефективності вирощування молодняку на підсосі від 3 до 6 міс. віку залежно від рівня годівлі. Одержані дані свідчать, що телята, раціон яких містив підвищений рівень обмінної енергії, забезпечив середньодобовий приріст 891 грамів, масу тіла телят на 6 місяців – 185 кг.

Ключові слова: підсисний молодняк, волинська м'ясна порода, підгодовля концентрованими кормами, безприв'язне утримання, вміст обмінної енергії.

Вступ. Серед актуальних проблем тваринництва особлива увага приділяється питанню виробництва м'яса і, зокрема, яловичини, виробництво якої ще не забезпечує науково обґрунтованих норм живлення. З метою реалізації державної політики у сфері нарощування виробництва яловичини, здатної конкурувати на внутрішньому і зовнішньому ринках в Україні. Робота направлена на розвиток спеціалізованого м'ясного скотарства.

Актуальною проблемою в умовах західного Полісся є розвиток м'ясного скотарства. Адже за своїми природно-кліматичними умовами за наявних сіножатей і пасовищ, які в регіоні становлять близько 300 тис. га, є всі умови для сприятливого розвитку цієї галузі.

З проведенням реформ в аграрному секторі економіки з'явилися господарства з різною формою власності, все це також сприяє розвитку м'ясного скотарства, проте не відпрацьовані елементи технології, які б сприяли реалізації потенціалу м'ясної худоби.

Виробництво яловичини ґрунтується на використанні дешевих місцевих кормів власного виробництва, що дозволяє знизити грошові затрати на їх закупівлю.

Отже, постає питання вивчення та розробки енергозберігаючих технологій утримання та годівлі м'ясної худоби в господарствах різних розмірів шляхом зміцнення кормової бази, докорінного поліпшення природних пасовищ, вивчення ефективності пасовищної і стійлової систем утримання, використання в годівлі комбікормів.

Підвищення рівня виробництва м'яса яловичини, а особливо від м'ясних порід худоби, залежить від багатьох факторів.

У м'ясному скотарстві єдиною продукцією є теля. Виходячи з вищевикладеного, перед даною науково-дослідною роботою було поставлене завдання вивчити ефективність вирощування молодняку до 6 міс. залежно від рівня годівлі.

[©] Науковий керівник, професор Малик О.Г.
Фарафонов С.Ж., 2010

Метою наших досліджень було вивчення ефективності вирощування молодняку з 3 до 6 міс. за різним рівнем забезпеченості сухою речовиною та обмінною енергією в раціонах.

Показники, які враховували: кількість спожитих кормів – шляхом зважування та обліку заданих кормів, та їх залишків протягом двох суміжних днів, два рази на місяць. Якість кормів шляхом повного зоотехнічного аналізу, за загальноприйнятими методиками (5). Живу масу - шляхом зважування. Середньодобові прирости визначали за загальноприйнятими методиками. Собівартість приростів та економічну ефективність – також за загальноприйнятими методиками.

Матеріали і методи. Дослідження проводились в сільськогосподарському підприємстві «Зоря» Ковельського району на підсисному молодняку волинської м'ясної породи. Для проведення досліду було сформовано три групи дослідних телят-аналогів за віком та живою масою. Середня жива маса піддослідних тварин становила: I група -105,4 кг, II група -105,4 кг, III група -105,7 кг. Підгодівля проводилась згідно з існуючими нормами. Дослідження тривали 90 днів.

Результати досліджень. За період дослідження телята дослідних груп отримували таку кількість кормів:

I група – сіна 126,5 кг (53,13 к.од.), силосу 297,3 кг (59,46 к. од.), концентратів 76,1 кг (76,1 к. од.);

II група – сіна 126,5 кг (53,13 к.од.), силосу 297,3 кг (59,46 к. од.), концентратів 92,8 кг (92,8 к. од.);

III група – сіна 126,5 кг (53,13 к.од.), силосу 297,3 кг (59,46 к. од.), концентратів 109,5 кг (109,5 к. од.).

Через те, що для підгодівлі молодняку акцент на підвищений рівень годівлі ставили за рахунок концентрованих кормів, відповідно за період досліду і споживання цього корму була різна. Так, III група отримала концентратів на 33,4 кг більше порівняно з першою. Сіна і силосу спожили майже однакову кількість. Відповідно і сухої речовини дана група отримала більше на 14,25 і 28,44 кг порівняно з II і I групами.

Поживність спожитих кормів піддослідними тваринами становила в :
I групі - кормових одиниць - 188,93 кг, обмінної енергії - 2328,5 МДж, сухої речовини - 247,57 кг, перетравного протеїну - 19,4 кг, кальцію - 1390,0 г, фосфору - 671,7г;

II групі - кормових одиниць - 205,63 кг, обмінної енергії - 2554,5 МДж, сухої речовини - 261,82 кг, перетравного протеїну - 20,26 кг, кальцію - 1403,3 г, фосфору - 731,8 г;

III групі - кормових одиниць - 222,33 кг, обмінної енергії - 2734,9 МДж, сухої речовини - 276,01 кг, перетравного протеїну - 22,73 кг, кальцію - 1416,7 г, фосфору - 792,0 г.

Вищенаведені дані свідчать, що телята III групи одержали на 33,4 і 16,7 кг кормових одиниць відповідно більше порівняно з II і I групою. Забезпеченість кормової одиниці перетравним протеїном в групах була на рівні 101-105 грамів. Наповненість кілограма сухої речовини обмінною енергією в

III групі становила 9,9 МДж, що на 0,5 МДж більше порівняно з I групою. Співвідношення Са: Р було в межах 1: 1,7– 1:2,0.

Тварини усіх піддослідних груп мали добрий ріст і розвиток, дані живої маси та середньодобові прирости молодняку наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка росту живої маси та середньодобових приростів телят

Показники	I група		II група		III група	
	жива маса, кг	середньодобовий приріст, г	жива маса, кг	середньодобовий приріст, г	жива маса, кг	середньодобовий приріст, г
3 міс.	105.4±1,98	811,66±12,89	105,8±1,71	823,51±17,10	105.7±2,12	856,02±24,68
4 міс.	129.4±1,41	839,12±9,04	130,5±2,51	861,26±18,59	131.5±2,26	897,08±32,86
5 міс.	154.5±1,71	858,24±3,22	156,1±1,96	855,78±16,96	158.5±3,06	905,38±29,26
6 міс.	180.0±1,92	861,27±6,13	181,7±2,23	869,19±17,77	185.2±2,66	907,34±31,06
Середньодобовий приріст за період досліду	842,76±17,09		852,67±14,85		891,42±22,02	

З поданих вище даних необхідно зазначити, що інтенсивність росту телят на підсосі в межах груп була різною. Так, телята I і III групи інтенсивніше росли в період з 4-х до 6-ти місяців, тоді як телята I групи вищі середньодобові прирости мали в першій та останній місяці. За весь період дослідження молодняк III групи мав найвищі прирости – 891,4 г, що на 6,5% більше порівняно з ровесниками I групи.

Абсолютна жива маса тварин за період досліду збільшилась на 76,6 кг в I групі, в II – 75,9 кг, в III – 79,4 кг, відносна швидкість росту складала в I групі – 5,70; II – 5,88 і III – 6,15. Відповідно до підвищеного рівня годівлі молодняку III групи абсолютна та відносна швидкість росту були більші у молодняку цієї групи.

За схемою досліду тварини дослідних груп отримували різну кількість концентрованих кормів. Отже витрати поживних речовин на один кілограм приросту живої маси в групах були неоднакові (табл. 2).

Таблиця 2

Витрати поживних речовин на 1 кг приросту живої маси

Показники	I група	II група	III група
Сухой речовини, кг	1,8	1,84	1,86
к.од., кг	1,38	1,44	1,5
обмінної енергії, МДж	17,0	17,93	18,43
перетравного протеїну, г	142	143	154
кальцію, г	10,15	9,85	9,55
фосфору, г	4,91	5,14	5,34

За представленими в таблиці 2 даними найбільші витрати сухої речовини були в тварин III групи – 1,86 кг, що на 0,06 кг (3,22%) більше, ніж в I групі. Відповідно і кількість кормових одиниць в цій групі була вищою на 0,12 к.од. (8%). Витрати обмінної енергії на 1 кг приросту також більші в III групі на 1,43 МДж.

Враховуючи всі витрати на утримання підсисного молодняку, вирахована економічна ефективність вирощування телят до 6-місячного віку була такою:

I група - собівартість 1 ц приросту - 1077 грн., вартість утримання однієї голови - 269,25 грн., прибуток - 164 грн., рівень рентабельності - 15,2 %;

II група - собівартість 1 ц приросту - 1037 грн., вартість утримання однієї голови – 199,06 грн., прибуток - 177 грн., рівень рентабельності – 17,1 %;

III група - собівартість 1 ц приросту - 994 грн., вартість утримання однієї голови – 196,81 грн., прибуток - 194 грн., рівень рентабельності – 19,5 %.

Отже, найнижча собівартість приросту була у молодняку III групи і становила – 994 грн./ц, що на 83 грн. менше порівняно з I групою, відповідно і рівень рентабельності в III групі найвищий 19,5 відсотка.

Висновки:

Проведені дослідження показали, що в результаті застосування підгодівлі підсисних телят до 6-місячного віку волинської м'ясної породи, в раціоні яких рівень обмінної енергії на 20% вищий від потреби, позитивно впливає на ріст і розвиток тварин, середньодобові прирости живої маси збільшились 8%.

Література

1. В.О.Величко /Фізіологічний стан організму тварин, біологічна цінність молока і яловичини та їх корекція за різних екологічних умов середовища/ Львів 2007.- с 295.

2. Федорук Р.С., Гуменюк В.В., Колісник Г.В. /Фізіолого-біохімічний статус організму корів в умовах екологічно забруднення довкілля/. Науково-технічний бюлетень ІЗБТ - Львів 1999.- Випуск-1(13)- с 282-285.

3. Р.С.Федорук, О.Ф.Цап, Ю.В.Потапчук Фізіолого-біохімічні показники крові та інтенсивність росту бугайців-помісей першого покоління волинської м'ясної і лімузинської порід. / Наук.-техн. бюл. інст. біол. твар. УААН і ДНДКІ ветпрепаратів та корм.доб. – 2007. - В. 8, №3,4. – Львів. – С. 208-212.

4. Ю.В.Потапчук. Фізіолого-біохімічні показники крові та інтенсивність росту бугайців-помісей першого покоління волинської м'ясної і лімузинської порід / Наук.-техн. бюл. інст. біол. твар. УААН і ДНДКІ ветпрепаратів та корм.доб. – 2006. - В. 7, №3,4. – Львів. – С. 261-265.

5. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных/ А.П.Калашников, Н.И.Клеймленов, В.Н.Баканов и др. М.:Агропроиздат, 1985.- 352 с.

6. Г.Рагимов. Выращивание телят на подсосе /Животноводство России/ №10 2008. с 53-54.

7.Цвігун А.Т.,Повозніков М.Г. Блюсюк С.М., Білозерський О.Л. Організація нормованої годівлі худоби у м'ясному скотарстві /практичний посібник – Кам'янець -Подільський видавець ПП Зволейко Д.Г..2009 - 200 с.

8.Повозніков М.Г. Системи нормованої годівлі молодняку великої рогатої худоби м'ясних порід - Кам'янець -Подільський .Аксіома 2007 - 72 с.

9.Ковтун С.Б. Ефективність використання кормів при виробництві яловичини у залежності від рівня годівлі бичків до 6-місячного віку Наук.-техн. інст. тв. УААН – 1998. - , №74. – Харків. – С. 22-28.

10. Викторов П.И., Менькин В.К. Методика и организация зоотехнических опытов М.:Агропромиздат, 1991.-113с.:ил.(Ученики и учеб.пособия для студентов высш.учеб. заведений). ISBN 5-10-000714-1.

11. К.Б.Свечин, А.И.Аршавский, А.В.Квасницкий, В.И.Никитин, Б.Г.Новиков, Е.М.Федий. Возрастная физиология животных М. «Колос» 1967.

Summary

The questions of efficiency of growing a sapling were studied on suckling calves of doses 3 to 6 month of age depending on the level of feeding. Information is got testify that calves the ration of which contained the enhanceable level of exchange energy provided an average daily increase 891 grammes, living mass of calves in 6 months – 185 kg.

Стаття надійшла до редакції 20.04.2010